

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יעקב אשר

5591/25/פ

הצעת חוק מס להפחתת גודש התנועה באזור גוש דן (תיקון – פטור ממס לתושבי יישובים סמוכים לאזור גוש דן), התשפ"ה–2025

1. תיקון סעיף 1 בחוק מס להפחתת גודש התנועה באזור גוש דן, התשפ"ב–2021¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, אחרי ההגדרה "מערכת הגבייה" יבוא :
"מערכת תחבורה עתירת נוסעים" – כהגדרתה בחוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדיור (הוראת שעה), התשע"ד–2014²;".
2. תיקון סעיף 18 בחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :
"ג) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), תושב יישוב הנמצא בתחום הסמוך לטבעת החיוב החיצונית, שאין באותו יישוב מערכת תחבורה עתירת נוסעים, לא ישלם בעד חציית שערי הטבעת החיצונית; לעניין זה, "התחום הסמוך לטבעת החיוב החיצונית" – תחום שטח ששר האוצר קבע את גבולותיו, לאחר התייעצות עם שר התחבורה, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, שנמצא בסמוך לטבעת החיוב החיצונית; שר האוצר יפרסם בצו את רשימת היישובים הנמצאים בתחום הסמוך לטבעת החיוב החיצונית, שאין בהם מערכת תחבורה עתירת נוסעים."

דברי הסבר

חוק מס להפחתת גודש התנועה באזור גוש דן, התשפ"ב–2021, שחוקק במסגרת חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א–2021, קובע כי החל משנת 2025, עם סמכות לדחיית תחולת המס עד לשנת 2026, יוטל מס גודש על רכבים פרטיים הנכנסים לאזור גוש דן בשעות העומס.

¹ ס"ח התשפ"ב, עמ' 171.
² ס"ח התשע"ד, עמ' 750.

מטרתו המוצהרת של מס הגודש היא לעודד שימוש בתחבורה ציבורית, כשבמקביל מתוכננת ומבוצעת בעשרות ערים הסמוכות לעיר תל-אביב-יפו מערכת תחבורה עתירות נוסעים בעלות של מאות מיליארדי דולרים.

עם זאת, בסמוך לטבעות החיוב של חוק זה ישנם יישובים שבהם לא מתוכננת הקמת מערכת תחבורה עתירת נוסעים. יישובים אלו מופלים מהתקציב האדיר של מערכות תחבורה עתירות נוסעים ולכן לא מוצדק לחייבם באגרת גודש מלאה, שכן החלופות התחבורתיות העומדות בפניהם על מנת לשנות את הרגלי הנסיעה שלהם מצומצמות. על כן, ומאחר ואין מענה תחבורתי הולם לתושבי יישובים אלו, אין הצדקה לחייבם באגרת גודש מלאה כשהם נכנסים לטבעת החיוב החיצונית על מנת לעשות שימוש במערכת התחבורה עתירת הנוסעים שניתן לעשות בה שימוש ממנה. הצעת החוק נועדה הן להקל על תושבי יישובים הסמוכים לטבעת החיוב החיצונית שאין להם מענה תחבורתי באמצעות מערכת תחבורה עתירת נוסעים, והן לעודד את הממשלה למצוא פתרונות תחבורתיים עבור אותם יישובים כאמור. על כן, מוצע כי תושבי היישובים הסמוכים לטבעת החיוב החיצונית, שאין בהם מערכת תחבורה עתירת נוסעים, לא יישאו בתשלום מס גודש. מוצע להטיל על שר האוצר לקבוע את גבולות הטבעת הסמוכה לטבעת החיוב החיצונית, שתושבי היישובים הממוקמים בה, שאין בהם מערכת תחבורה עתירת נוסעים, יהיו זכאיים לפטור כאמור, ולפרסם את רשימת היישובים שתושביהם זכאיים לפטור כאמור.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י' באדר התשפ"ה (10.03.2025)